

nije vidio nijedne druge izložbe, da će ovaj put ostati — di stucco. Idimo, da vidimo!

I šestogodišnjak d'Annunzijeve "Marče di Ronki" proslavit će se ove godine na vrlo sjajan način i to nesamo na Rijeci, nego čak i na Saezniku. To će biti 12. septembra. Na Saezniku otvorit će se toga dana sklonište, koje će činiti d'Annunzijeve. Svečanosti prisustvovat će i prestolonaslednik i sam Mussolini. Onamo će stići dakako i naš metropolitain Sain i ondje će čitati latinsku misu i blagoslov. Ovo će biti prva latinska misa i prvi latinski blagoslov, što se na Saezniku izvršilo od vremena Adama i Eve. Svakako vrlo interesantno.

Danas je subota, 12. augusta. Nekad je ovo bio blagdan Majke Božje — takozvana Vela Gospodja. Danas se to promijenilo: nema više Vele Gospodje, ovo se danas zove Ferragosto.

Malo prije bila je kod mene Ninetta i ja sam joj na dugo i na široko morao da tumačim, što znači — Ferragosto. Ja sam joj objasnio, da je to jedna fešta, koja da potječe još od vremena starih Rimljana. Stari Rimljani, rekoh, slavili su u ovom mjesecu neke svečanosti posvećene jednom njihovom bogu, koji se zvao Conso, a bio je bog dobrih savjeta. Te svečanosti zvale se u prvom vrijeme consuales, a kad je Rimom zavladao car August, Rimljani, koji su često zalazili da budu i velike ulčice, promijenili su ime onim svečanostima u augustales, dapače su i cijeli ovaj mjesec nazvali august — imenom onoga svoga cesara Augusta. Ona je došlo kršćanstvo. Petnaesti kolovoza posvećen je Majci Božjoj, Veloj Gospodji — no, uza sve to mi moramo sada ovaj dan da zovemo Ferragosto, kako ga zovu svi Italijani iz obzira i dubogog poštovanja prema svojim nonicima — Rimljanima.

Još sam pripovijedao Ninetti, kako se priča, da su jednom na tu staru, rimsku svečanost došle neke Sabinke, a Rimljani, koji su u ono vrijeme već imali svoj grad Rim, ali nisu još imali u njemu žena, navali su iznenada na one Sabinke i svaki svoju na ramena, pa bježe kući.

A Ninetta meni: — Da su ti Romani počeli od danaska, ne bi njim bilo za potrebu, da na silu zimu Sabinki: one bi njim same prišle.

Ja nisam na ovo rekao ni da — ni ne...
Rokac.

IZ ALTURE.

Sniša i dalje traje. Ko po ostaloj jadrnoj Istri, tako i kod nas groljda je skoro sasvim nestalo, nešto od bolesti, a nešto od nepogodnosti vremena. Dakle sve same jeremijada povećane još ovim tragičnim događajem: U četvrtak navečer, dne 13. t. m., vraćao se iz Pule u Alturu naš seljak Vide Ušić, star 54 godine, otac od petero djece. Vraćajući se putem vozom sa kravama, izgleda, da je Ušić malo više pio, pa je sjedio na običnom mjestu sa visećim nogama. Putem je zaspao. Nedaleko stanojce Deghenghi, voz se malo tresnuo, Ušić je izgubio ravnotežu i pao je na zemlju. Nesretnim slučajem jedna mu je hlata ostala priklopana za jednu kvaku, tako da mu je noža bila na vozu, a tijelo na zemlji. Životinje su i dalje potezale kola po tamnom putu, a Ušić u spomenutom položaju vukle su sve dalje i dalje dok mu nije teško jedno kolo prešlo preko glave i tako je on našao strašnu, groznu smrt. Sigurno bi životinje bile vukle voz sa istim Ušićem možda sve do našeg sela, ali ga je putem dostigla jedna žena iz Lobarice. Vidjevši ona cijelu stvar, zadržavši voz i proslidivši samo sa kravama u Alturu, da javi slučaj obitelji, oblasti i selanima. Ovo etvini je nesretnim slučajem, zaglavio pokojni Ušić, a cijelo je selo, radi ovakvog teškog momenta, do skrajnosti ozalošćeno i duboko poteseno.

IZ TUPLJAKA.

Tko je samo jednom prošao Istrom prije rata pa prodje i sada, vidjet će odmah, da mi strijelovitom brzinom gospodarski propadamo. Da li samo našim krivom? Ne ču da branim nas seljake, nit da napadam druge. Neka svaki sam sud!

Prije rata imao je poprečno svaki kmet po 4 govoda. Sada imo po dvoje. Prije imali smo volove i krave, da ih je bilo divota gledati, a sada imamo — mačke.

Godine 1914. bilo je u našoj poreznoj općini 10 kmetu, a sada nemamo njih jednog.

Porezi povisili nem se za oko 175%.

Pučanstvo se množi, protivod zemlje smanjuje, a troškovi posujsu.

Od samog doba, da ne bi tko mislio od žalosti i zdrvojanosti idemo marljivo u oštarije, obilno pijemo, i — onda zverinski koljemo i ubijamo.

Pa da nam ne ide dobro!

IZ RUKAVCA.

Čitamo u "Vedettii", da su stupovima zagradili cestu, koja preko Tošine vodi na Matulje. To je za to, što se ona cesta nalazi u tako strašnom stanju, da ne može po njoj više ni kočija ni voz.

Mi se bojimo, da će se to jednog dana dogoditi i nama, Rukavčanima, budući da je i naša cesta, što iz Mihotiča vodi u Rukavac, postala već gotovo sasvim neprohodiva.

Više puta čitamo u italijanskim novinama, kako je prva i najsvetlija dužnost vladinih organa ovuda na granici da uzastopno, držati sve u najljepšem redu. Svi znamo, da su dobre i uredjene ceste najljepša svjedodžba vladne jedne zemlje, pa se upravo čudom čudimo, kako se mogu one, prije tako dobro držane ceste, pustati u ovakvom traljavom stanju. Je li to nemar vlasti ili pak hotimčana namjera, da se kazni nas, koji hrvatski-mislimo i osjećamo? Ako je po srijedi nemar — što je, ako je ono drugo — još je gore. Neka gospoda, kojih se tiče, znadu, da mi Rukavčani nemamo ni kočija ni automobila, pa nam zato ona razlokana, raskopana i propala cesta ne čini velike smetnje. Tko ima od ove ceste najviše štete, to su većinom sami Italijani. Treba samo pobrojiti automobile, što kroz dan prođu onom cestom i čuti sve one "Madonne" i druge psovke, što ih italijanski soferi zvaljuju na adresu onih, koji su krivi, da se ona cesta ne popravlja! A kako da ne kune svijet, kad siuša, kako svaki čas na onom kozeim putu pucaju gume ili se kotači zabijaju u jarke, da ne može više da ih izvučete.

U ovo naše vrijeme svi bi htjeli da budu Rimljani, a zaboravljaju, da stari Rimljani nisu ničemu posvećivali toliko pažnje, koliko upravo cestama. Zato i danas, iko hoće da se podiči slavim imenom rimskim, mora u prvom redu da pripazi na ceste.

IZ STINJANA KOD PULE.

Prošla je i naša ferija (sajam). Stranaca je tom prilikom ove godine bilo razmjerno veoma malo, a tome su uzrok loše ekonomske prilike. U zadnje je doba doduše bilo nekoliko njih zaposleno na Brionima, ali to je malo trajalo, pa sad smo opet na istom mjestu. Inače ko po cijeloj Puljštini, tako je i kod nas vječna suša. Upravo nepodnosivka sperina. Kukuruž ima vrlo slabi izgled, a groljda je skoro sasvim uništeno. Bože, kako ćemo sprovesti zimę?

Mi sada nemamo svoja župnika. Dolazi nam svake nedjelje misiti jedan svećenik iz Pule. Razumije se, da on, predma pozna naš jezik, malo ga ili ništa u crkvi upotrebljava. Na pr. na dan ferije sv. evandjelije čitao je hrvatski, a kad je — po običaju — iz oltara govorio, onda je to bilo samo italijanski. I haš mi smo mu zahvalni, da nas opominje, da se čuvamo lihvara i spekulanta prigodom kupovanja, ali upravo to je ono, što većina nas nije dobro razumjela, da čemu se radi, pa ga najljepše molimo, da drugom prilikom prozbori i u našem jeziku, ta ne će radi toga — Bože dragi — svijet propasti.

IZ BUZETA.

Nekoji u gradu, koji se tuste i žive od politike, nekako hoće da se pohvale sa svojim uspjehom, da su neka djeca hrvatskog imena igrala te se istakla prigodom zadnje dječje zabave u gradu. Osobito bi htjeli istaknuti malu Savinu Zlatić. Politikačima u gradu naime vrlo bi godilo duži, kad bi se potaljančela koje naše dijete. To nam najbolji svjedoci njihovo hvalisanje sa Savinom Zlatić. Ali mi ćemo i glade te djevojčice reći, da to nije ni kakvo junaštvo ni zaslug, pošto joj se otac, bivši učitelj, nalazi u Americi, a majka joj je Italijanka, takova se udala i takova je danas kao majka i žena. Svojom novom imenom Zlatić nije promijenila dušu. Nije dakle nikakvo junaštvo ovo "potaljančanje" male Savine, nit je to zaslug škole. Zadržnih godina nije ni škole, ni učiteljsvo nijedno naše dijete seljačkih roditelja potaljančalo. Na mojoj djevi vidim posve nešto drugo, akoprem pohadjaju ovde škole. Ako su roditelji djece pametni, ne će ih nitko da otme iz naručaja. Damaćka kuća je najvčta trdnjava, tako i obitelji i selo. Držimo u čistosti svoje kuće i svoja sela, pak se ne bojmo!

IZ MIHOTIČI KOD RUKAVCA.

U nedjelju 23. ov. m. priređuje pripomoćno i poučno društvo "Dolmojuh" vrtni Koncert sa glazom, pjevanjem, tamburizom, falorigom, ribolovom, šaljom posušenom, pjesom, u vrtu kod Kinkolovih u Rukavcu. Početak točno u 15 sati po podne

Franina i Jurina
(Va Parize — va jednoj oštarije.)

Fr.: Blažene oči, ke te vide! Kade si bil do sada?

Fr.: Češ benj čut. Prej povedi ti mane, kako si pasal ovo vreme, ča me ni bilo? Fr.: S pričeta bilo mi je mučno. Sam ovde — za stolom — okole mane ljudi gredu i prihajaju i govore sve ono, ča ja ne razumem. Onputa mi se j, pristalata jedna ženska, napol obučena, i sve mi se smeje i sve mi govori: bon žur! bon žur! bon žur! Ja sam valje razumel, ča bi moglo bit i počel sam se zlamenjavati, a ona udri smet se i povedat nekem, keh je trebe poznavala, pak udri i oni smet se, kako meni. A ča se pak ti smeješ?

Jur.: A ča tu čego smet sel Brijan moj Franino!

Fr.: Kada sam speta ostal sam, počel sam zdihoval: a lipa moja Istra! Lipo moje malo selo, va kem čovek žive miran bez straha od nikakove napastili... Ah, oni moj sveti mir! Kamo sam ja ovo zašal... Jur.: A si ča pojil?

Fr.: Bil sam lačan i žejan, ma ča ću, kad ne znam niš pitat. Ako ča zabrusim, te mi se speta smet — i tako sam raje mčar. Va to je prisal-k mane jedan kamarijer i sve mi neč govori i govori... On govori — a ja ne razumem, on pita, a ja sve mljaskam i mljaskam, a najzda, ča ću — ča ne ću — rekam sam mu hrvatski: Gospodine, oprostite i počekajte, dokle pride moj kumpanj, zač ja vas niš ne razumem... On skoči na to vas veseli i odgovori mi lepo po našu: — Ča? Vi ste morda z Istri? — Sam, gospodine, sam i žal mi je, da nisam i sada tamo. A ki ste pak vi? — Ja sam Poležan, rekam mi je on. Bil sam nekoliko let na Lojze da kogota — a sada sam ovde za kameriera. Čujete? Ja vidim vi ste lačni? Ča bite rekli, da vam ja napravim jednu manestru onako po našu domaču, istarsku? — Gospodine, rekam sam mu ja — a ja da bi vas bog nadahnul! Nego ja imam jedne-ga kumpanja — onega Jurinu od nekadašnje "Slogi" — morda ste čuli za njega... — Kako ne? kako ne? rekam je on. A ča ste vi morda Franina? — Na službu gospodine. — Kada je to čul, bil je još veseleji nego prej, i valje je šal va kuhinju, da mi pripravim manestru.

Jur.: A si naručil za me?

Fr.: Jezero mišijun vrzati da sam. Zate se kuha va posebnem kotliču: Ja sam već destrigral moj del. Jako dobra manestra. Da ne znam, okuda je, prisegal bim, da mi ju je pripravila moja Mare. Ki bi mane bil rekam, da ča ja sred Pariza nač čoveka, ki govori naš zajik i ki ime ovako lepo pripravit našu manestru.

Jur.: To ti je tak! Ni na svete kućice, kade ne češ nač kakovega, takovega našega čoveka. Grem ti ja malo prej va jednu barberiju, da ču se obricit i prvi, ki mi se prikaže — bil je jedan Dalmatin. Kako da smo jedan drugemu na nose videli, da smo našti — valje smo počeli govorit hrvatski. Neki Francez, ki su mi sam osećao u duši, da sam uz privrženike stao i veliki broj opštinskih protivnika.

I doista, posle toga članka, nije išlo sve tako glatko, kao što beše počelo.

Na dva tri dana posle toga, sedim ja, tako, jedno pretpodne u redakciji i stenjem sastavljanju trgovinu i obrt. Jakov se dosta rano odbiše, obukao moje praznične pantalone i počeo nekuda, a ja oštam sam. Stenjem ja tako, stenjem, dok će teled ući u redakciju jedan nepoznat čovek, čudna izgleda, koraca krupno, čelo mu namršteno a nešto mu se nagucilo pod pazduhom.

Amaz prsto, čim je koracilo u redakciju, meni se odmah u pameti predstavise neke batine i neka čuda. Uvče mi se namah u dušu, sumnja, da je to neko od mojih političkih protivnika, kojega je možda poslao sam kmet i koji će mi sad potražiti računa o onakvu mom pisanju. Okrenuh se levo i desno i, do onog polica, koji je služio kao divot, ne splahiz bliže nikakvo oružje, kojim bi se mogao braniti.

Kad čudnova: korak dočekača do moga stola, a ja skupih noge pod stočić i očajnički pogledah na vrata, kojim se iz tme trenutno učinise strašno daleke.

— Dobar dan! — reče nepoznati i sede na jedan svežanj novina.

bili bliže, misleli su, da sam Rus, pa se me pitali, kako je tamo — va Rusije. Sam njim rekam, da ja Rus nisam, ali da poznam dobro oni ljudi i oni kraji. I sam siguran, da ne će pasat ni leto da ča će Rusi i Francezi bit speta dobri prijatelji, kako su bili i prej. To je potvrda i moj Dalmatin, ki svaki dan brije po naše četiri ministri, pak tako čudna sve ča se po svete dogaja. Njemu da je za tri meseca rekam ministar od pošti i telegrafa. Moj prijatelju, stvari gredu, da ne možeš lepše. Rus ima va Azije posla z legacijom, a va Evrope drži na oku Nemcima, da mu ne bi speta počel ča mešat na Balkane, zač Rusi govore: Balkan je slavenski i slavenski mora i da zostane. A isto, rekam je ministar, govorimo i mi Francezi. Nemčina neka drži ruku u zepe, ali ako ne — dobit će po prsteh od nas i od Rusi i od Poljaki, i od Čehi, a sve se razume i od Jugoslaveni. I tako se more reć, da je već danaska protiv Nemčariji složno celo slavensko i vas francuski narod, a to se zna i Amerika.

Fr.: Teđa Dalmatina bim i ja otel malo videt.

Jur.: Čemo poč skupa k njemu. Kada bude slobodan, poč će s nami okole po Parize da nam pokaže, ča merita videt. Najpreć čemo poč na placu, kade je prej jedno sto i četrdeset let bila jedna strašna tamnica, va ku su francuski kralji zapirali svakega, ki ni otel mislet, kako su oni misleli. Ljudi su leta i leta gutali sve nepravice i sve zlo, dokle se nisu jedan dan šufali, skočili na nogi i najprvo otprli vrata onega prizna, da moru brzign suziti poč vanka, a onputa su zeli: nekolu potu nekli hraniscu a neki vilj — pak udri po zideh od onega prizna, dokle ga nisu svega porušili.

Fr.: To je bil početak francuske vele revolucije. Da ni bilo one strašne revolucije, danas bi svi ljudi bili još suziti, a naši kmeti bi morali plaćat gospoštiji desetini i služiti na tlaku i rabotu, kako pravilobovi. Francezi su prvi rekli: svaki čovek ima pravicu; da bude slobodan! Tu velu i zlamenitu besadu čuli su svi narodi va Evrope i nju svi drže i čuvaju i ki i danas va svojem srce i čuvat će je, dokle bude sveta i vreme.

Fr.: Ti Francezi — su vaistinu jako veliki narod.

Jur.: Po pameti i po srcu — najvećti na svete. Svi ki su danas slobodni, imaju to velo dobro samo njim da zahvale.

Fr.: A kamo čemo još?

Jur.: Poć čemo malo i do mesta, kade leži telu cesara Napulijona. Zatim čemo obać još neka znamenita mesta, a najzda čemo i plazit na jedan železni turan, visok tristo metra. Održoga čemo moć videt čeli Pariz, a moć čemo i pljunuti na sve one, ki te nam zlo.

Fr.: Dobro je to, a sada pogledaj malo onega našega Poležana i vidi ča ti nisi.

Jur.: Ljudi Božji! Ono je čeli tabrić manestri.

Fr.: Strah me je, da će ti još i ono malo bit.

IZ SLUMA.

Našeg vrtog narodnjaka Božić Ivana iz Sluma broj 26 zadesila je ovih dana velika nesreća. Nekakva naime ratna kapsula, (dinamit), šta li, odnese njegovoj ženi ruku i oko, a sada se liječi u bolnici. I dijete mu ranjeno. No ovo mu nije jedina nesreća. Nedavno mu poginuo prasac, te sada nema nijedne glavne životinje. Zimus mu umrlo dvoje djece, a sada sam za četvoro majake djece pogiba kod kuće, jer je njega opet našla bolest, da ne može nista raditi ni zaraditi. Hofete li veća nevolje i nesreće? Zato molimo sve naša ljude dobra srca, da mu priteku novčano u pomoć, da barem može namiriti bolničnice i bolničke troškove, da ne bude prisiljen prodati svoju jedinu kućicu te poč s djecom u prosjake. — Držimo da još imade dobrih ljudi, pak da će se naš nesrećni Božić osoviti na svoje noće. Milodare nek se izvoli siljati na njega u Slum (Slum Mont'Aquila) Istra.

P O D L I S T A K

BRANISLAV NUŠIĆ:

Politički protivnik

(Nastavak i svršetak).

A bivalo je, tako, pogledak, da mi uvodni članak podje lepo za rukom. U takvim prilikama natučem obično šahir na oči, pa prodjem kroza sve ulice, gdje ima mojih preplatinika, nalazim se po vas dan tamo, gde vidim gomilicu ljudi; stojim po sat i dva na trgu pa sve ispod oka posmatram: kako li me smatra taj svet; da li mi se divi; da li ko pruža prst na mene?...

Nisam se mešao u politiku, ali jednog dana zapadnem u zle prilike. Trebalo je, da pišem uvodni članak, i ja metnem ovaj natpis: "Quisque suorum virorum optimus interpres." — Od samog doba, da se pod takvim natpisom ne može pisati ni o čemu drugom, nego samo o kmetu varoškom. Pokušao sam da odvratim od sebe te pogubne misli i počinjao sam da pišem o potrebi, da naša varoška ima

dve pijace, kao i Beogradinji. Ajaj! Zar "Quisque suorum..." za pijace? Ovak natpis pristaje samo za kmeta.

Ono, o kmetu se može mnogo štošta pisati, ali se meni činilo, ne znam ni sam zašto, da se pod takvim natpisom kmet može samo izgrdit i silja više. Tu u toliko pre, što sam bio svrtao u glavu, taj člank da završim izvikom: "Mač ti je, mač mi je; sablja ti je, sablja mi je!"

I tako, nikako od svoje volje, već prsto pokrenut nekom unutarnjom silom, izgledim ja kmeta, ni kriva ni dužna, samo zbog latinskog natpisa i zbog onog krivolovnog svršetka.

Jest, ali taj događaj poimni čitava čuda u varoši. Ljudi se, prečto, nisu mogli da uzdrže, već su mi, suznih očiju, žestili na hrabrosti i kud sam god prošao, pružali su prst na mene.

Toga sam dana tri puna asta odstajao na pijaci, a prošao sam i onim ulicama, gde nisam imao preplatinika. Obišao sam nekoliko kavana, išao sam i na večernje u crkvu. Gde sam god video, da se skupilo dvoje troje, prošao sam pored njih, i svud su me s divljenjem gledali.

Razume se, bilo ih je, naročito opštinskih činovnika, koji su me i prezirno pogledali, i ja

— Dobar dan! — pisnuh ja, gutajući pljuvaku.

— Jeste li vi urednik ovih novina? — upita me on, ama nekako nabušito.

Meni se steglo grlo, promuklo, pa tako nisam. Što ga izgovorio, ispade tako tanko nejasno, kao da sam ga izgovorio kroz kakvu cevčicu od trske.

U isti mah opazih, kako on izvuču ruku ispod pazuha, gde mu se ono nagucilo, i na meni počeo svako parče mesa da dršće.

— O, uzas! Izvuche ti, brate, on otud — ogroman revolver!... Ja ispuših pero, što sam ga držao u ruci.

Vidite li ovaj revolver? — odlično za pla na.

Ja, nesrećno uredničko stvorenje! htjedoh nešto da mu kažem, ali mi u taj mah ispade iz gornice vijest jedan zub, što mi se već godinu dana ljulja.

Kako vam se dopada ovaj revolver? — grmnu nesrećnik i prinese mi revolver do nosa. Ja dreknuh promuklim glasom i, kakva se snaga stvori u meni u taj trenut, ne znam, tek skočih preko sanduka, probih prozot, iskočoh se sav o staklo, pa, golglav, naglo iskoč u lice, šepćući, ne znam ni sam šta to. Svršetak: svoga preplatinog članka. — Stani

Domaće novosti

Smilujte se našoj sirotinji.

Piše nam prijatelj iz srednje Istre: — Poštovani uredništvo! U članku pod gornjim naslovom u broju 32, «I. R.» opisujete, kako nam je propalo grozdiće itd.

Da bi samo to! Ali ove godine napala je peronospora i lišće i stabljike krumpira. Gomolji (krumpiri) napadnutih stabljika budu obično lijepi i izgledaju zdravi kada ih se iskopa. Ali, ako ne sagnjuju u zemlju, a ono sigurno sagnjuju kroz zimu u konobi.

Mnogima ne će ostati krumpira ni za sjeme, a kamo li za hranu. A kako da živi sirota seljak bez krumpira? Čim ćemo se hraniti? Kamo ćemo na zaradu?

Buduće zime čeka nas nesamo gospodarska bijeda, nego naprosto strašna glad, a zbog gladi i bolesti možda i smrt.

Hoće li nam se pomoći? Ili će se možda čekati da izgine? — M.

Našim prijateljima na znanje.

Početkom prošle sedmice otpuili su se g. Matko Čelentani i direktor našega lista, gosp. Ivan Stari, u važnom gospodarskom poslu u Veneciju. Putem im se dogodila jedna nesreća, kod koje su obojica nastradali. Posljedica toga bila je, da su obojica morala u bolnicu.

Svakako žalostan događaj. Ali ipak «P. R.» nije mogao ni tu zgodu da prepusti, a da ne ponovno napadne i jednog i drugog. A čemu da se neutemelje napada i one naše ljude u njihovoj nesreći? Valda zato, da im bude rana veća? Zbilja žalostno. Sto takova se može da očekuje samo od pokvarenih ljudi, koji nemaju nikakvih bratskih osjećaja i samilosti!

Medjutim netom se g. Stari maklo oporavi, on će se i na ove novije napadke da osvrne. Odgovorit će samo jedamput i to posve kratko i jezgrovito, bez demagoškog zavijanja i laži, a zatim se ne će više osvrnati na napadaje, jer je uvjeren, da naš narod ne bi imao od toga nikakve koristi. G. Stari se uvijek držao daleko od prepira i murjanje, a tako će i unaprijed, tim više, kajete zna, da on nije ovisan od nijednog italijanskog biskupa.

Koliko stoji putovanje u Ameriku.

Generalni šefjeljniš Komesarat uspostavio je nove cijene za putovanje u Ameriku, koje će morati sva parobrodarska društva nametnuti putnicima.

Nove cijene za putovanje u Ameriku jesu: 1900 do 2050 L za Sjedinjene države (Stati Uniti); od 1650 do 2350 L za Brazilju; od 1700 do 2400 za Platu i od 1900 do 2500 za u unutrašnjost Amerike.

Tko otpotuje u Ameriku iz bilo koje italijanske luke iz starih pokrajina plaća 150 lira manje, nego li ako se ukrcu u Trstu.

Pred likvidacijom penzija.

Ufficio Amministrativo della Base Navale ispolovlavo je za 77 bivših radnika puljskog arsenala definitivne penzije i to na temelju a.-u. zakonf. Kako nam javljaju iz Pule, te penzije bit će doskora likvidirane.

Svi oni bivši radnici puljskog arsenala, koji ne uživaju penzije na temelju a.-u. zakona, a misle da im pripada, neka se ocaobno obrate na Ufficio Matricola v Puli, gdje će dobiti potrebna razjašnjenja.

Budući da radnici puljskog arsenala često puta direktno šalju molbe za penzije na kr. Ministarstvo mornarice, javljamo, da je to velika pogriješka. Iko hoće da dobije penziju rudi svojeg službovanja kod arsenala, treba da se najprije osobno obrati na Ufficio Matricola u Puli, jer u protivnom slučaju njegova molba ne može imati onog uspjeha, kojeg bi inače mogla da ima.

Svega po malo

Pijanac u grobnici.

U Bolonji se desio jedan vrlo interesantan slučaj. Antonio Buldrini, htijuci da svečano provede nedjelju, tako se opio, da više nije bio pri svijesti. Kad se vraćao kući svrnuo se u groblje i utao u jednu pripravlvenu grobnicu i legao. U jutro neke su žene posjetile groblje i velikio je bilo njihovo zaprepaštenje kad su vidjele, gdje se jedan čovjek položen u grobnici sa kitom cvijeća na prsima miče. Žene su kriknule i dozvale grobara, koji je pomoću policajaca konstatovao, da lobozni mrtvac žive. Kad su ga izvukli vani i prenijeli na policiju, trebalo je čitava dva sata dok su ga polički razumli i svijestli. Tek onda uspjelo im je da doznaju, kako se je on srušio u mrtvačku jamu.

Čudnovasta ostarvina.

Amerikanci i Amerikanke čudnovata su čeljad. Nedavno je umro u Chicagu (Ritaj; Sikkag) neko bogataš milijunarka, koja je ostavila 100.000 dolara, palacu na 12 spratova i mnogo drugog imanja svoje psu i svojim papigama. Sudovi su bili u muči, kako da uvedu u posjed te neobične baštinike. Najzad su došli na zgodnu misao, da čitavu imovinu izruče društvu za zaštitu životinja i da ono uruči zakonitiše i bolnicu, gdje će se sklanjati iznemogle i bolesne životinje.

Koliko pije i popije Zagreb?

Vrlo mnogo. Na zagrebačkoj gradskoj klanici ubiveno je godinu 1924. ukupno 133.373 glave blaga, i to: 60.829 svinja, 44.435 telica, 18.690 volova i krava, 7808 glava stoke sitnoga rodu i 1311 konja. Osim toga je uvezeno svježe meso i glanine 200.800 kg. a sušeno 965.281 kg. Popilo se: 79.500 hl vina, 41.000 hl piva, 589 hl raznih likera i 22.373 boca šampanjca.

Izvor nafte u planinama.

Prilikom bušenja novog izvora nafte u okolini Ploesta, desio se jedan nesretn slučaj. Sprava za bušenje je udarila u jedan kamen, uslijed čega je odskočila iskra i zapalila naftu u već izbušenoj rupi. Nastala je ogromna eksplozija. Na površinu je bilo jako plamen goruće nafte. Plameni su bili tako veliki, da su se mogli vidjeti čak na udaljenost od 100 km, pa i u samom Bukarestu! Svakako gašenje bilo je bezuspješno, pošto se uslijed velike velike vrućine ljudi nisu mogli da približe izvoru. U okolini od 200 m bilo je sve uslijed žara popaljeno. Jedan radnik je živ izgorio. U nekoliko okolnih sela napustili su seljaci svoja ognjišta, pošto je prijetila opasnost, da će se vatra proširiti i na susjedne izvore. Pošto se nije moglo ni pomisljiti na gašenje gorućeg izvora, to se akcija ograničila samo na lokalizaciju požara. Vlasti nisu znale šta da poduzmu, te su počele iz topova pucaati u goruću jamu, misleći, da će time izbušiti otvor zapušiti. Rezultat je medjutim bio sasvim protivan. Nastalo je još nekoliko novih eksplozija, a vatra je dobila još veći opseg. Šteta iznosi nekoliko desetaka milijuna.

Industrijska poduzeća u Jugoslaviji.

Koncem prošle godine bilo je u Jugoslaviji 8146 industrijskih poduzeća, koja obraduju 25 različitih obrtnih grana. Kod svih tih poduzeća bilo je 7297 slučajeva nesreća, od kojih 144 smrtna. U Strakovima je 5155 radnika izgubilo 622.914 radnih sati, što je iznosilo blizu 4 milijuna Dinara izgubljenih.

33 dana bez jela.

Javila se iz Chicaga, da je na tamošnjem fiziološkom institutu postigao rekord u gladovanju. Privatni docent filozofije Hoozel postio je puna 33 dana. Poslije ovog dobrovoljnog gladovanja održao je predavanje o svojim opažanjima za vrijeme posta. Prva dva dana osjećao se posve normalno. Između trećeg i sedmog dana osjećao je teškoće u hodu, a poslije sedmog dana nastupila je opća slabost. Kako osjećanje gladi osjetilo je tek u trećem danu. Posljednjih dana posta nije mogao spavati od jakih boli uslijed stezanja želučanog muskula. Glavobolje nije imao, a gladio je da uzimanje vruće vode ublažuje opazio.

Kuharica, koja laštini pola milijuna dolara.

Kuharica Ana Horvat, koja je služila u jednoj gradjanjskoj obitelji u Budimpešti, obavještena je nedavno telegrafskim putem, da je njen bogati štric, koji je nedavno umro u Sjedinjenim državama, namijenio svu svoju baštinu u vrijednosti od pola milijuna dolara. Ona je uprkos toga ostala uslužbi i dalje kao kuharica, jer nije vjerovala ni službenim vijestima. Izjavila je, da će napustiti službu tek onda, kad bude imala novce u rukama.

Zrakoplov, koji može da drži 1000 ljudi.

Iz Moskve se saopćuje, da je državna komisija za pronalasku ispitala projekat jednog zrakoplova od metala, koji će moći da drži na svom brodu 1000 ljudi. — Taj je projekat izradio Čjorkovski. Do nedavno se taj projekat smatrao utopijom. Taj zrakoplov ima prednost da je solidan i da izdržava veliki otpor atmosferskih fenomena.

Zbog žene upalio tasiu kuću.

Splitski «Razgovor naroda jugoslovenskog» prima od svog dopisnika iz Novog Sada ovu vijest: U mestu Sv. Sova, Vujičić zapalio je tasiu kuću. Vujičićeva žena pobjegla je od njega i nije htjela da mu se vrati iako ju je on nekoliko puta zvao natrag. Da bi se Vujičić osvetio, upalio je kuću svome tasiu, koja je izgorjela do temelja.

Udala se za mrtvacu.

Pred bečkim sudom, vodi se rasprava za rastavu braka neke mlade žene, za koju se konstatovalo, da se je nezajući udala za jednog mrtvacu. — God. 1920. mlada neka d'evolka u Beču, imenom Margareta, dobila je dozvolu da se vjenča s Franzom Heirachom, ali ovaj se je tada još nalazio u jednom zatvoru u Tomsku u Sibiriji. Zbog toga je vjenčanje obavljeno sa zastupnikom. Mladoženju je zastupao jedan prijatelj, i vjenčanje je obavljeno prema propisnom obredu. Medjutim nedavno su austrijske vlasti doznale, da je muž umro nekoliko mjeseci prije obavljenog vjenčanja. Nevjesta niti zastupnik Franz Heirach nisu znali za ovu smrt, i sada se vodi postupak za rastavu braka ove mlade žene, koja u stvari nije nikad ni bila udata. Vlada zato forsira ovu rastavu, da ne bi morala plaćati udovičku mirovinu.

8-godišnji dječak ubio djevojiću.

U aprilu prošle godine u jednom selu blizu Innsbrucka otrile su se stvari zločin. Neda-leko jednog bunara nadiona je trogodišnja Hermína Eder razbiti ljubanje. U prvom početku istražnje upisale su vlasti neku ženu, koja je kasnije kao nevinna puštena na slobodu. Gotovo poslije godinu i pola dana slučajno je otkriven ubojica, neki 8-godišnji Franjo Dumer, koji je izjavio, da je djevojiću ubio kamenom, jer mu nije htjela dati cvijeća.

Sretni igrači na lutriji.

U Torinu igrali su jedan radnik, jedna učiteljica i jedan bivši ratnik zajedno na lutriju. Uložili su 8 lira na takozvanu kvaternu. To znači upisali su četiri broja, koja su morala biti izvučena. Na posljednjem vječanju imali su sreću i njihovih 8 lira donijelo im je gotovo pola milijuna, to jest tačno 480.000 lira. Kako vidimo, spomenuti su učinili dobar posao.

Brida pod morem.

Momčad nemačkog parobroda «Meteor», koji je istraživao južni dio Atlanskog oceana, konstatirala je, da između Kapa i Buenos Airesa imade brdo ispod valova. Između ova dva mjesta, Atlanski ocean imade po negdje dubinu i do 19.000 mstara. Najviši vrh, koji se podiže s podmorske visoravnii nalazi se najmanje 5 hiljada metara daleko od površine mora.

ZAHVALA.

Svoj rodbini, prijateljima i znancima, koji su našu nezaboravnu i neprezaljenu majku, punicu, baku, sestru i tetku

ANTONIJU ud. FIAMIN rođj. Peršić

sproveli do hladnog groba, ili s nama sučestvovali na bilo koji način u našoj tuži, neka je ovime izrečena naša duboka hvala.

Bog platio svima!

OPATIJA, dne 15./8. 1925.

Rastuzena obitelj: Docent Dr. Grgurina i Peršić.

Stakori izjeli dijete. U Trebinju blizu Berlina izjeli su štakori na smrt jedno 9 mjeseci staro dijete. Majka djeteta ostavila je kolica s djetetom u vrtu i otišla svojim poslom. Kad je nekoliko sati kasnije došla u vrt da poveze dijete u kuću, čula je kako dijete uzasno viče. Odmah je pošla da ga uzme u naručaja, a u taj mah iskočila su iz kolica dva ogromna stakora. Dijete je kratko vrijeme poslije toga umrlo, jer su mu štakori izjeli noge i donji dio tijela.

Otkriće jednog novog naroda u Sibiriji.

Telegrafska agencija Unije sovjetskih republika javlja da je jedna ekspedicija akademije znanosti otkrila u Sibiriji neki novi narod, koji nastava obale rijeke Nura, a čiji se jeziki i vanjštna posve razlikuje od Samojeda, koji borave na ušću Nura. Ovaj novi narod, koji je crnokos, Samojedi zovu «Nian-Kassavo» (sumski narod), dok se oni sami nazivlje «specheti», što znači ljudi. Dosada nije još nijedan civilizovan čovjek dospio u predjele, gdje živi ovaj primitivni namadski narod.

Darovi

Mjesto vijenca, da počasti uspomenu blagopokojne «nonice» Fiamin, daruje dr. Janko Maurović lira 100.— za fond «Istarske Rijeke». Prigodnom narodnog blagdana Sv. Cirila i Metoda, sakupilo se među Lanšćanima u krmni Kraljić Ivanu u Podgacama lira 44.55 za Društvo «Prosveta» odsjek za Istru. Darovali su: po 10 lira Puhalj Josip po 5 lira Sajina Ivo, Buždon Josjo, Buždon Grgo; po 2 lire: Kraljić Ivani; po 1.40 žmak Matko «Barčič»; po 1.20 Grgac Jakov «Koštriti»; po 1 litru Mejak Andreja «Giča», Puhalj Poropat Ante «Bire», Poropat Mate «Frikio», žmak Petar «Beri», Grgac Jakov «Lučar», Grgac Jakov «Marčelja»; i žmak Josjo «Barčič»; po 0.80 c. Sostić Anka; po 50 c. žmak Ivo «Koren», Klarić Milevoj i Puhalj Ivo «Kuzme»; po 40 c. Puhalj Grgo; po 25 c. Sajina Ante «Pataču». Gosp. Josip Puhalj iz Lanšća daruje u znak zahvalnosti za primljenu nagradu od uprave «Istarske Rijeke» lira 10 za društvo «Prosveta» odsjek za Istru i lira 5 za fond «Istarske Rijeke».

Na predlog g. dr. Janka Mavrović sakupilo se u malenom društvu u kući g. A. Kucić (bivši «Narodni dom») lira 74.— za fond «Istarske Rijeke».

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI. Tiskara: «EDINOST» U TRSTU.

RASPOLAŽEM sa 100.000.— lira, koje dajem u zajam povrativ u drvu i to u roku od dvije godine. Stenovci, Casella postale 504 — Trst.

KUPUJEMO i plaćamo po najvišim cijenama drva za ogrijev, drveni ugljen, hrastova i bukova debla, suhe pečurke, med, mljeko, jaja, maslo itd. Kmetsko-Trgovačko Društvo, Trieste, via Raffiniera 4.

RESTAURANT «ŠKODA», Trinjastji 54 opć. Matulji, loči izvrsna crna i bijela vina uz dobru domaću kuhinju.

PRODAJEM svakovrsto kuhinjsko posudje, brente, čabre svih veličina po najnižim cijenama. Matko Gregorović — Pazin, Buraž 33.

DIMNIJČARSKOG NAUČNIKA dobrog po-nanšanja, starog od 14 do 16 god. primam odmah. Franc Lapuh, dimnjčarski majstor, Idria 117 (Friuli).

ALOJZIЈ POVH

PIAZZA GARIBALDI 2, prvi kat Telefon 3-29

Najveće skladište satova i zlatnih predmeta u Trstu Prodaje i na obroke

MED

u svakoj količini a i u pa-njima kupuje ŽNIDERSKI & Co. u Bistrici (Prov. del Carnaro). Pošaljite uzorce.

Zlato, srebro, krune, platin i umjetne zubove

Zlatarna ALBERT POVH

Trst, Via Mazzini 46

Trgovina koža i raznih postolarskih potrepština

FRAN CINK

TRST - TRIESTE

VIA UDINE 49

VIA UDINE 49

drži u svom skladištu

svake vrsti u tu struku zasjecajuće robe uz najnižu dnevnu cijenu.

Podvorba brza i točna.

Podvorba brza i točna.

RIJEČKA PUČKA BANKA D. D.

Piazza Dante - FIUME (RIJEKA) - Piazza Dante

Glavnica: Lit. 10.500.000 — potpuno uplaćenih

Prima štedne uloške uz najpovoljnije uvjete. Podjeljuje zajmove na vrijednosne papire te se uopće bavi svim bankovnim i štedioničnim poslovima.

Telefon br. 7-34. - Dopisništvo br. 10-49 - Ravateljstvo br. 6-87 Interurban br. 797